

กระแส Me Too ในประเทศไทยกับการคุกคามทางเพศ

ศิริพร บุญชู¹, จารุณี มุมบ้านเช่า²

^{1,2}สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email : sbg7246@gmail.com¹, jarunee@vru.ac.th²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีเป้าหมายเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับ กระแส Me Too ในประเทศไทยกับการคุกคามทางเพศ โดยการคุกคามทางเพศก็เป็นสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอยู่บ่อยครั้ง สาเหตุของการคุกคามทางเพศอาจเกิดจากตัวบุคคล สถานที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม สถานที่ทำงานหรือสถาบันการศึกษา สื่อหรือคลิปวิดีโอ ซึ่งการคุกคามทางเพศมีหลากหลายรูปแบบและความรุนแรงก็แตกต่างกันออกไป เช่น การกระทำทางวาจา ทำทางกิริยา หรือการสัมผัส ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ที่ถูกระทำทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย ครอบครัวยุวมทั้งในหน้าที่การงาน กระแส Me Too เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ที่ถูกระทำได้ออกมาเปิดเผยสิ่งที่ถูกระทำจากการคุกคามทางเพศ กระแส Me Too ในประเทศไทยก็ยังไม่ได้เกิดขึ้นมากนัก เพราะในสังคมไทยยังมองข้ามและไม่ให้ความสำคัญตระหนักถึงพิษภัยของการคุกคามทางเพศจนกว่าภัยนั้นจะมาถึงตนเอง ผู้หญิงที่ถูกคุกคามทางเพศไม่กล้าที่จะออกมาเปิดเผยเรื่องราวที่ถูกระทำให้คนอื่นได้รับรู้ ดังนั้นกระแส Me Too จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาการคุกคามทางเพศ

คำสำคัญ : กระแส Me Too, การคุกคามทางเพศ

Me Too Flow in Thailand with sexual harassment

Siriporn Boonchu¹, Jarunee Mumbansao²

^{1,2} Bachelor of Public Administration Program in Public Administration
under the Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the
Royal Patronage
Email : sbg7246@gmail.com¹, jarunee@vru.ac.th²

Abstract

This article aims to present Me Too trends in Thailand in terms of sexual harassment. Sexual harassment is one of the most common occurrences in Thai society. The causes of sexual harassment may be the result of individuals, inappropriate housing, workplace or educational institutions, media or video clips. Sexual harassment varies and its violence is different. For example, verbal contacts, gesture or touch affects psychologically and physically the victims including their families and jobs. Me Too trend is one thing enabling the victims to reveal the misbehavior of sexual harassment. Thai societies are not really affected by Me Too trend because the societies overlook and pay no attention to the threat of sexual harassment until it harms themselves. Moreover, the female victims do not dare to come out and uncover the story of harassment to others. Me Too trend is, therefore, another channel to help people in the societies to be aware of sexual harassment.

Keywords : Flow Me Too, Sexual Harassment

บทนำ

การคุกคามทางเพศเป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิง ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบและความรุนแรงก็แตกต่างกันออกไป ซึ่งความรุนแรงดังกล่าว มีรากเหง้ามาจากระบบสังคม และโครงสร้างวัฒนธรรมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ แต่ทว่าการหาคำจำกัดความของความรุนแรงดังกล่าวยังคงคลุมเครือ อาจกล่าวได้ว่า การคุกคามทางเพศนั้นเป็นการแสดงออกทางเพศที่อยู่ภายใต้บริบทของ “อำนาจ” ซึ่งผู้ที่มีอำนาจมากกว่ากระทำต่อผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า โดยรูปการกระทำนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่รุนแรงน้อยไปจนถึงรุนแรงมาก การใช้ถ้อยคำร่วมกับการแสดงท่าทางการคุกคามทางร่างกาย เช่น การจับลูกคออวัยวะต่าง ๆ ไปจนถึง รูปแบบที่รุนแรง เช่น การข่มขืน นอกจากนี้รูปแบบอื่น ๆ ที่สร้างความคุ้นชินจนกลายเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมไทย และเป็นบรรทัดฐานทั่วไป ซึ่งผู้ชายทั่วไปพึงกระทำได้ เช่น การติดภาพโป๊ไว้ในห้องทำงาน การเขียนคำที่ส่อแนยเรื่องเพศไว้ตามกำแพง ห้องน้ำหรือบนโต๊ะ เป็นต้น (วิจิตร อยู่แก้ว, 2550)

อันตรัยจากการคุกคามทางเพศนั้นสามารถเกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็นตามถนนหนทาง บนรถประจำทาง โรงภาพยนตร์ สถานบันเทิง สถานศึกษา สถานที่ทำงาน หรือแม้แต่พื้นที่สาธารณะ โดยผู้ที่ถูกกระทำส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง เด็กจากสถิติของมูลนิธิหญิงชายก้าวไกลที่รวบรวมจากสื่อหน้าหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่ปี 2558 พบว่า การข่มขืนคุกคามทางเพศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันสถิติผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงจะมีอายุน้อยลง ผู้กระทำมักเป็นบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด สาเหตุปัจจุบันน่าจะมาจากข่าวเป็นกรณี เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาเสพติด แต่ก็พบว่าปัจจัยเกิดจากทัศนคติแบบชายเป็นใหญ่ที่มองผู้หญิงแบบบอดี้ เชื่อว่าผู้ชายมีอำนาจมากกว่าและสามารถทำอะไรกับหญิงก็ได้

(สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561)

จากที่กล่าวมาผู้เขียนมีความสนใจที่จะนำเสนอถึงการคุกคามทางเพศในสังคมผ่านกระแส Me Too โดยในบทความนี้จะกล่าวถึงการคุกคามทางเพศ ความหมาย รูปแบบ สาเหตุผลกระทบ และกระแส Me Too ในสังคมไทย เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคม

กระแส Me Too คืออะไร

ที่มา : adaymagazine.com

ที่มา : www.nytimes.com

Me Too ได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อปี 2007 โดยนักเคลื่อนไหวชาวอเมริกัน ทาราน่า เบิร์ก (Tarana Burke) โครงการนี้ขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้หญิงผิวสีที่ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งเป็นกลุ่มที่รัฐมักมองข้ามและไม่ส่งความช่วยเหลือมาให้ โดยคำว่า Me Too นั้นมาจากการที่ ทาราน่า เบิร์ก ได้ฟังประสบการณ์เลวร้ายของเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง ทาราน่า ได้คิดในใจว่า “Me Too” หรือ “ฉันก็เหมือนกัน”

เพราะทาราน่าก็มีประสบการณ์ที่เลวร้ายไม่ต่างกัน (กัณฑ์นิษฐ์ มิตรภักดี, 2560)

ที่มา : adaymagazine.com

ในปี 2017 Me Too กลับมาเป็นกระแสอีกครั้ง เมื่อมีการเปิดโปงพฤติกรรมของ ฮาร์วีไวน์ ไวน์สไตน์ (Harvey Weinstein) อายุ 65 ปี โปรติวเซอร์มือทองผู้อยู่เบื้องหลังภาพยนตร์ของวงการฮอลลีวูดว่ามีพฤติกรรมการคุกคามทางเพศกับนักแสดงนางแบบ และลูกจ้างผู้หญิง ซึ่งเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 30 ปี อาทิ แอชลีย์ จัดด์ (Ashley Judd) กวินเน็ธ พัลทราว (Gwenyth Paltrow) แอนเจลีนา โจลี (Angelina Jolie), คารา เดอเลวีง (Cara Delevingne) โรส แม็กโกแวน (Rose McGowan) เคต เบ็คคินซาล (Kate Beckinsale) เลอา เซดู (Lea Seydoux) อาเซีย อาร์เจนโต (Asia Argento) และ ลูปีตา ย็องโก (Lupita Nyong'o) รายชื่อเหล่านี้เป็นเพียงบางส่วนจากผู้เสียหายที่เปิดเผยตัวจำนวนกว่า 40 ราย ยังไม่รวมไปถึงผู้ที่ไม่เปิดเผยตัวซึ่งไม่รู้ว่ามียุทธศาสตร์มากเท่าไร โดยสาเหตุของการเปิดโปงพฤติกรรมของฮาร์วีไวน์มาจากบทความใน The New York Time รายงานว่า ฮาร์วีไวน์ ได้จ่ายชดเชยให้กับผู้หญิงที่ตนได้ล่วงละเมิดทางเพศอย่างน้อย 8 ราย เพื่อปิดปากไม่ให้พูดถึงเหตุการณ์นั้น หลังจากทีบทความได้เผยแพร่ออกไป ทนายของฮาร์วีไวน์ได้ออกมาปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา ซึ่งบทลงโทษที่ฮาร์วีไวน์ได้รับคือ การไล่ออกจากบริษัท The Weinstein

Company ที่เขาร่วมก่อตั้งกับ บ็อบ ไวน์สไตน์ (Bob Weinstein) ผู้เป็นน้องชาย นอกจากนี้ภรรยาที่ใช้ชีวิตร่วมกันมากกว่า 10 ปี อย่าง จอร์จينا แชนแมน (Georgina Chapman) ดีไซน์เนอร์ ผู้ก่อตั้งแบรนด์ Marchesa ก็กำลังดำเนินการหย่าขาดจากฮาร์วีไวน์อีกด้วย (กัณฑ์นิษฐ์ มิตรภักดี, 2560)

ต่อมานักแสดงสาวชาวอเมริกา อลิซซา มิลาโน (Alyssa Milano) หนึ่งในผู้เสียหาย ได้ออกมาทวิตว่า “หากคุณเคยถูกคุกคามหรือล่วงละเมิดทางเพศ จงเขียนสเตตัสว่า “Me Too” แล้วพวกเราอาจจะช่วยให้ผู้คนเข้าใจว่าปัญหานี้ใหญ่โตเพียงใด” สเตตัสและทวิตพร้อมแฮชแท็ก #MeToo ของอลิซซาทำให้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายหลังไหลท่วมท้นโลกอินเทอร์เน็ต บางสเตตัสมาจากคนดังในแวดวงต่าง ๆ บางสเตตัสมาจากคนธรรมดาในทุกสายอาชีพ บางสเตตัสมีเพียงแฮชแท็ก และบางสเตตัสก็มาพร้อมกับเรื่องเล่าชวนหดหู่ใจ โดยใน 24 ชั่วโมงแรกในทวิตเตอร์ มีคนทวิตแฮชแท็กนี้มากกว่า 1 ล้านราย ส่วนในเฟซบุ๊กก็มีการโพสต์หรือตอบสนองกับ #MeToo มากกว่า 12 ล้านครั้งทั่วโลก (กัณฑ์นิษฐ์ มิตรภักดี, 2560)

ที่มา : twitter @Alyssa_Milano

ที่มา : adaymagazine.com

ความหมายของการคุกคามทางเพศ

ปัญหาการคุกคามทางเพศที่มักพบตามที่เป็นข่าวอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการใช้อำนาจในเรื่องเพศ เช่น ผู้ชายกระทำกับผู้หญิง ผู้ใหญ่กระทำกับเด็ก หัวหน้ากระทำกับลูกน้อง เป็นต้น โดยการคุกคามทางเพศมีผู้ให้ความหมายของการคุกคามทางเพศไว้หลากหลาย อาทิ

แคททารีน แมคคินนอน (Catharine A. Mackinnon, 1979) ได้นิยามการคุกคามทางเพศอย่างกว้าง ๆ ว่าเป็นการแสดงพฤติกรรมทางเพศในลักษณะบังคับที่ผู้ถูกกระทำไม่พึงปรารถนา ภายใต้บริบทของความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน

เอลเลน บราโว่ และ เอลเลน แคสเสดี้ (Ellen Bravo and Ellen Cassedy, 1992) นิยามการคุกคามทางเพศว่า หมายถึง ลักษณะที่ไม่พึงปรารถนาในทางเพศที่สร้างความรำคาญหรือความกระอักกระอ่วนใจแก่อีกฝ่ายหนึ่ง

ผศ. ชลาธิป ชาญชัยฤกษ์ (ม.ป.ป.) Sexual harassment หมายถึง การคุกคามทางเพศหรือการล่วงละเมิด ล่วงเกินทางเพศ รูปแบบของการคุกคามทางเพศนั้นไม่ได้จำกัดอยู่ที่เฉพาะการข่มขืน ลวนลาม หรือสัมผัสสร้างการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการแตะโลมด้วยสายตา คำพูด หรือกิริยาท่าทางด้วย

พจนานุกรมไทย ได้ให้ความหมายของการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมทางเพศ ที่ผู้ถูกกระทำหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา และไม่ต้องการ โดยการคุกคามทางเพศอาจอยู่ในรูปของการแสดงออกทางวาจา กิริยาท่าทาง หรือการสัมผัสทางร่างกาย อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกที่สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจต่อรองที่มีเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง

สรุปได้ว่า การคุกคามทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมการล่วงเกินในทุกรูปแบบทั้งทางกาย วาจา

และการสัมผัส ที่แสดงออกทางเพศ ซึ่งเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาของบุคคลทั่วไป ซึ่งเกิดขึ้นโดยมิวัตถุประสงค์ไปในทางละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกกระทำ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวย่อมขัดต่อหลักความเสมอภาคทางเพศ (เจนวิทย์ นवलแสง และคณะ, 2559)

สาเหตุของการคุกคามทางเพศ

ซึ่งสาเหตุของการคุกคามทางเพศเกิดได้จากสาเหตุที่หนึ่งสถานภาพและความสัมพันธ์ของบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของการคุกคามทางเพศ โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีที่หนึ่งคนคุ้นเคย คือ บุคคลที่มีความสัมพันธ์รู้จักใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยไว้วางใจเป็นอย่างดี ยิ่งความใกล้ชิดนี้อาจเป็นบ่อเกิดที่ทำให้บุคคลเกิดการอยากถูกเนื้อต้องตัว กรณีที่สองคนแปลกหน้า คือ บุคคลที่ไม่คุ้นเคยหรือรู้จักกันมาก่อน เช่น นักเลง อันธพาล วัยรุ่นติดสารเสพติด บุคคลที่มีบุคลิกภาพผิดจากคนปกติป่วยเป็นโรคจิตหรือโรคประสาท เป็นต้น สาเหตุที่สองสถานที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม เช่น เป็นแหล่งที่เสื่อมโทรม ชุมชนแออัด สถานที่ทำงานตั้งอยู่ในที่เปลี่ยวห่างไกลปลอดภัยหายตาผู้ตนหรืออาจอยู่ใกล้สถานเริงรมย์ต่าง ๆ สาเหตุที่สามสภาพการทำงานการถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งเกิดจากการถูกกระทำโดยนายจ้าง หรือผู้ร่วมงาน ซึ่งไม่สามารถป้องกันตนเองหรือกล้าโต้แย้งขัดแย้งได้ สาเหตุที่สี่การถูกกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์ลามก เว็บไซต์ ที่เน้นเรื่องเพศต่าง ๆ คลิปวิดีโอ เกมลามก CD DVD เมื่อถูกกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้อาจทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบอันเป็นสาเหตุและส่งผลให้เกิดการคุกคามทางเพศขึ้นได้ สาเหตุที่ห้าการแต่งกายที่ล่อแหลมไม่มิดชิด เช่น สวมเสื้อคอลึกกางเกงหรือกระโปรงที่สั้นหรือบางเกินไป การแสดงท่าทีกิริยาบุคลิกที่ไม่เหมาะสมไม่ระมัดระวังที่ทำให้สื่อถึงการยั่วเย้า สาเหตุที่หกผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา

หรือผู้เยาว์ โดยบุคคลที่ถูกกระทำในประเภทนี้ มักจะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติหรือมีร่างกาย ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือเป็นผู้เยาว์ที่มีอายุน้อย ไม่รู้เท่าทันโลก จึงเป็นเหตุที่ทำให้เกิดการคุกคามทางเพศได้ง่าย และสาเหตุที่จัดการเกิดการคุกคามทางเพศใน สถานการณ์คับขันหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เป็นสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กับบุคคลโดยไม่คาดคิดและไม่รู้ตัว เช่น การถูกล่วงละเมิดทางเพศบนรถโดยสาร โดยการถูกลูบคลำ การพบเห็นการอวดโชว์อวัยวะเพศตาม สถานที่ต่าง ๆ การถูกถ่ายคลิปวิดีโอ ด้วยมือถือ เวลาข้ามสะพานลอยเมื่อแต่งกายรัดรูป หรือสวมกระโปรงสั้นเกินไป (ดวงพร เพชรคง, ม.ป.ป.)

รูปแบบของการคุกคามทางเพศ

โดยรูปแบบการคุกคามทางเพศ สามารถแบ่งได้ 4 ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่ง การคุกคามทางเพศทางวาจา โดยมีลักษณะที่เป็นการพูดลวนลาม การแซว การพูดหยาบคาย พูดหยอกล้อ และการวิจารณ์ร่างกาย ลักษณะที่สองการคุกคามทางเพศทางกิริยา โดย มีลักษณะที่เป็นการใช้สายตาลวนลาม การจ้องมองอย่างกุ่มกุ่ม แสดงสีหน้าเจ้าชู้ การเป่าปาก การทำมือไม่ส่อไปในทางเพศ การโผล่เข้ามากอด ลักษณะที่สามการคุกคามทางเพศ โดยการสัมผัสร่างกาย โดยมีลักษณะที่เป็นการใช้อวัยวะเพศแกล้งเบียด การโอบไหล่ การกอด การจับหน้าอก การจับมือถือแขนอย่างจงใจ และลักษณะที่สี่การคุกคามในรูปแบบอื่นๆ โดยมีลักษณะที่เป็นการที่ฝ่ายหญิงจำยอมต่อการกระทำนั้น คือ ไม่ได้เต็มใจต่อการคุกคามนั้น แต่ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งการปฏิเสธหรือการหลีกเลี่ยงนั้น อาจส่งผลได้กับผู้ถูกกระทำเอง (วิจิตรา อยู่เป็นแก้ว, 2550; สายทอง สร้อยสังวาลย์, 2556)

ผลกระทบของการคุกคามทางเพศ

สำหรับผลกระทบของการคุกคามทางเพศ สามารถแบ่งผลกระทบของการคุกคามทางเพศได้ 4 ด้าน คือ ด้านที่หนึ่งผลกระทบต่อตัวผู้ถูกกระทำ ทำให้รู้สึกอับอาย มีความเครียด เกิดความหวาดระแวง หวาดกลัวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บางรายเกิดอาการที่มีลักษณะซึมเศร้า พยายามทำร้ายตัวเอง ด้านที่สองผลกระทบต่อครอบครัว ครอบครัวอาจมีความเครียดจากผลกระทบของการคุกคามทางเพศของผู้ที่ถูกกระทำ บางครอบครัวก็โทษว่าเป็นความผิดของผู้ถูกกระทำเสียเอง ด้านที่สามผลกระทบทางสังคม เมื่อเรื่องราวของผู้ถูกคุกคาม การคุกคามทางเพศ ที่เปิดเผยสู่ชุมชน สังคม ผ่านสื่อสารมวลชนและสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ถูกคุกคามก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ในวงกว้าง การรับรู้ของสังคม แวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้ถูกคุกคามที่เป็นผู้หญิงและครอบครัว และด้านที่สี่ผลกระทบต่อหน้าที่การงาน หรือความก้าวหน้า ในอาชีพ ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเสียโอกาส เกี่ยวกับหน้าที่การงาน การขาดงานมากขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง และอาจส่งผลต่อการย้ายหน่วยงาน หรือการลาออก (วิจิตรา อยู่เป็นแก้ว, 2550; พรวิภา วิภาณารักษ์, 2554)

กระแส Me Too ในประเทศไทยกับการคุกคามทางเพศ

ที่มา : www.bbc.com

ในสังคมไทยการคุกคามทางเพศ มักปรากฏตามสื่ออยู่บ่อยครั้ง เพราะหากสังเกตจากหน้าหนังสือพิมพ์ หรือสื่อต่าง ๆ จะเห็นข่าวเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศอยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นข่าวดังเมื่อปี 2560 ที่ผ่านมา “ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขระดับหัวหน้า ลวนลามและทำอนาจารพนักงานในที่ทำงาน โดยใช้อำนาจหน้าที่ข่มขู่ตลอดเวลา หากขัดขืนจะไม่ต่อสัญญาว่าจ้างต่อไป” และยังมีข่าวในทำนองเดียวกันที่ผ่านสื่ออย่างต่อเนื่อง โดยเหตุเกิดในสถาบันที่มีความสำคัญในการหล่อหลอมและให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนอย่างสถาบันการศึกษา ตลอดจนในสถาบันครอบครัว ก็ยังมีการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นอยู่ไม่น้อย (ลลิตา พิงคะสัน, 2561)

กระแส Me Too ในประเทศไทยโซเซียลมีเดีย มีการออกมาพูดถึงแต่การโดนพาดจา “ทะลอม” การถูกจับเนื้อต้องตัว ไปจนถึงการขึ้นใจและวิพากษ์ชุดความคิดที่ว่าเหยื่อเป็นฝ่ายผิด เพราะแต่งตัว ไม่มีมิดชิดหรือไปอยู่ในสถานที่เสี่ยงเอง มีโพสต์จำนวนมากในเฟซบุ๊กที่ออกมาพูดสั้น ๆ ว่า #MeToo และหวังว่าการเป็นอีกหนึ่งเสียงที่ออกมาพูดจะทำให้คนเข้าใจว่าปัญหาเรื่องนี้เป็นเรื่องร้ายแรงและมีอยู่ในสังคมไทย (บีบีซีไทย, 2560) ตัวอย่างเช่นกรณี ัญญารัตน์ ปัญญา และซินดี้ สิริินยา บิชอพ นักแสดงและนางแบบ ซึ่งทั้งสองคนนี้เคยผ่านเหตุการณ์ MeToo มาก่อน โดยย้อนกลับไปในช่วงที่ ัญญารัตน์ เป็นนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ถูกคุกคามทางเพศจากเพื่อนในกลุ่ม หลังจากเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นทำให้ ัญญารัตน์ เลือที่จะโพสต์เรื่องราวทั้งหมดลงโซเซียลมีเดียหวังที่จะให้ผู้อ่านตระหนักถึงปัญหานี้ (พรรัตน์ วชิราชัย, 2561)

ซินดี้ สิริินยา บิชอพ นักแสดงและนางแบบ ได้ออกมาแสดงความคิดเห็นต่อการคุกคามทางเพศผ่านอินสตาแกรมของเธอ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2561 ที่ผ่านมา โดยซินดี้กล่าวว่า “พอดีเพิ่งอ่านหนังสือพิมพ์

แล้วเจอเรื่องที่เจ้าหน้าที่ออกมาแนะนำว่า สงกรานต์ที่กำลังจะถึงนี้ ให้ผู้หญิงงดแต่งตัวเซ็กซี่ งดแต่งตัวเปิดเผย ให้แต่งตัวมิดชิดเอาไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ชายมาลวนลาม ป้องกันไม่ให้โดนข่มขืนในฐานะคนที่เคยโดนลวนลามมาก่อน ในช่วงสงกรานต์ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้แต่งตัวเซ็กซี่แต่อย่างใด มันไม่ใช่ความผิดของผู้หญิงหรือเปล่าคะ ผู้หญิงมีสิทธิ์ที่จะแต่งตัวแบบไหนก็ได้ トラบใดที่มันไม่อนาจารและไม่ผิดกฎหมาย ผู้ชายต่างหาก ที่ควรจะคิดนะคะว่า เขากำลังทำอะไรอยู่ ความคิดว่าการแต่งกายของผู้หญิงเป็นเหตุผลให้เกิดการละเมิดทางเพศ ทำให้สิทธิสตรีในประเทศไทยยังคงล้าหลัง” (บีบีซีไทย, 2561) ซึ่งข้อความที่ซินดี้ได้ออกมากล่าวทางอินสตราแกรม จึงเกิดแคมเปญชื่อว่า “#DontTellMeHowToDress” ซึ่งเป็นกระแสการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับกระแส MeToo ซึ่งเกิดขึ้นทั่วโลก และได้จัดนิทรรศการที่มีชื่อว่า นิทรรศการพลังสังคมหยุดการคุกคามทางเพศ Social Power Exhibition Against Assault เพื่อเป็นกระบอกเสียงให้กับผู้หญิงไทยในเรื่องนี้ (โพสต์ทูเดย์, 2561) แต่ในมุมมองของผู้ที่เคยถูกคุกคามทางเพศกลับเห็นต่างในกระแส Me Too โดยเธอได้บอกว่ากระแสทำให้เกิดความกลัวที่จะออกมาพูด ทำให้เห็นจำนวน แต่หากถอยออกมามองดี ๆ ก็สงสัยว่า ทำไม “ผู้หญิงต้องเจ็บปวดแหวกอกตัวเองให้ดู ชุดแผลขึ้นมาให้เห็น เพื่อให้ผู้ชายและโลกนี้รู้ครึ่งแล้วครึ่งเล่า ประเด็นคือแค่จะเล่าเรื่อง ยังไม่สามารถเล่าตรง ๆ ได้ คนที่ปล่อยผู้ชายให้ทำ ผู้ชายที่รู้สึกมีอำนาจเหนือผู้หญิง ไม่รู้ว่ากระแส MeToo จะเข้าถึงเขาแค่ไหน คือไม่รู้ว่าจุดจบของแฮชแท็กและจุดเริ่มของการเปลี่ยนแปลงมันอยู่ตรงไหน” (บีบีซีไทย, 2560)

การเคลื่อนไหวกระแส MeToo ยังไม่ได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนนักในประเทศไทย ซึ่งเมลิสซา อัลวาราโด ผู้จัดการโปรแกรมต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิง

ของ UN Women มองว่าเป็นเพราะการคุกคามทางเพศ ยังถูกมองเป็นเรื่องปกติในประเทศไทย รวมทั้งมุมมองต่อผู้หญิงที่ตัดสินใจออกมาพูดเรื่องนี้ “เมื่อผู้หญิงออกมาพูด พวกเขาไม่ได้รับการสนับสนุนที่ต้องการและสมควรจะได้รับ บ่อยครั้งพวกเขาถูกโทษว่าเป็นสาเหตุของความรุนแรงที่เกิดกับพวกเขา รวมถึงตั้งคำถามถึงการกระทำของพวกเธอ” และ อัลวาราโด กล่าวว่า ยังมี “อคติต่อความคิดสตรีนิยมในประเทศไทย ทำให้เป็นเรื่องยากสำหรับผู้หญิงที่จะออกมาพูดเกี่ยวกับผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า” ทำให้หลายคนเลือกที่จะเซ็นเซอร์ตัวเอง ดังนั้นสิ่งที่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้น คือการรับฟังและสนับสนุนผู้หญิงที่ประสบกับการคุกคามทางเพศ (บีบีซีไทย, 2561)

บทสรุป

การคุกคามทางเพศ เป็นพฤติกรรมกรรมกรล่วงเกินในทุกๆรูปแบบทั้งทางกาย วาจา และการสัมผัสที่แสดงออกทางเพศ ซึ่งเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของบุคคล โดยสาเหตุการคุกคามทางเพศ เกิดได้จากตัวบุคคล เช่น คนรู้จัก คนคุ้นเคย หรือคนแปลกหน้า สถานที่ที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมเป็นสถานที่เปลี่ยว

ปลอดภัยจากสายตาผู้คน สื่อจากเว็บไซต์ การแต่งกายที่ล่อแหลม ซึ่งการคุกคามทางเพศส่งผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกระทำทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ครอบครัวยุติธรรมดำเนินชีวิตประจำวัน รวมไปถึงหน้าที่การงาน กระแส Me Too จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้คนในสังคมตระหนักถึงการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในประเทศไทย กระแส Me Too ในโซเชียลมีเดียมีการออกมาพูดถึงการคุกคามทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการพูดจาแทะโลม การถูกเนื้อต้องตัว จนไปถึงการข่มขืน รวมไปถึงการวิพากษ์ความคิดเห็นที่ว่า ผู้ถูกกระทำเป็นฝ่ายผิด แต่ในมุมมองของผู้ที่เคยถูกคุกคามทางเพศกลับมีความคิดเห็นที่ต่างไปในกระแส Me Too มองว่าทำไมผู้ที่เคยถูกคุกคามทางเพศต้องมาเปิดเผยเรื่องราวที่เจ็บปวดให้คนอื่นได้รับรู้ และยังไม่สามารถที่เล่าประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศได้โดยตรง การเคลื่อนไหวกระแส Me Too ในประเทศไทยยังไม่ได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนนัก ซึ่งมองว่าเป็นเพราะการคุกคามทางเพศยังถูกมองเป็นเรื่องที่ถูกมองข้ามในประเทศไทย รวมทั้งมุมมองต่อผู้ที่ถูกรังแกที่ตัดสินใจออกมาเปิดเผยเรื่องราวเหล่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- เจนวิทย์ นवलแสง, ภัทรารภรณ์ เกษตรสาร และ อธิรญา ภู่งศกร. (ม.ป.ป.). ความรับผิดชอบทางอาญาและการเยียวยาผู้เสียหายจากการคุกคามทางเพศ ศึกษากรณีประเทศไทย สหพันธ์รัฐเออโรมนี และเครือรัฐออสเตรเลีย. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 8(3), 331-332.
- ชลธิชา อึ้งคินงเดชา. (2545). *การตีความพฤติกรรมกรรมกรล่วงละเมิดทางเพศในหมู่ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กรไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาดินทิต สาขาวิชาวิทยา ภาควิชาวิทยา และสื่อสารการแสดง คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดวงพร เพชรคง. (ม.ป.ป.). *การล่วงละเมิดทางเพศ*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561 จาก www.parliament.go.th
- ธีรพงษ์ บัวหล้า. (2544). *รูปแบบทางพฤติกรรม การคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐ*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรัตน์ วชิราชัย. *ไทยอยู่ไหน*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561 จาก <https://kullastreamag.com/>
- พรวิภา วิกานธราภัย. (2554) *การคุกคามทางเพศต่อสตรีในที่ทำงาน ; Sexual harassment of women in the workplace*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- โพสต์ทูเดย์. *หยุดคุกคามทางเพศด้วยพลังสังคม*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561 จาก <https://www.posttoday.com>
- วิจิตรา อยู่เป็นแก้ว. (2550). *ชีวิตการทำงาน บุคลากรทางการแพทย์ : กรณีศึกษาการคุกคามทางเพศจากการทำงาน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสตรีศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์. *ความหมายของ การคุกคามทางเพศ*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561 จาก <http://www.culi.chula.ac.th>.
- สานิตย์หนูนิล. (2558). ปัญหาการคุกคามทางเพศ ในอุตสาหกรรมบริการ: แนวคิด, ผลกระทบ และแนวทางแก้ไข. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 7(3), 263-273.
- สายทอง สร้อยสังวาลย์. (2556). *กฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) เพื่อคุ้มครองลูกจ้างหญิงในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. *นิทรรศการพลังสังคมหยุดคุกคามทางเพศ*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561 จาก <http://www.thaihealth.or.th>
- BBC Thai. *เมื่อผู้หญิงญี่ปุ่นลุกขึ้นพูดเรื่อง การล่วงละเมิดทางเพศ*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561 จาก <https://www.bbc.com/thai/>
- BBC Thai. *ผู้หญิงไทยร่วมแสดงพลังต้านการคุกคามทางเพศ ด้วยแฮชแท็ก #MeToo*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561 จาก <https://www.bbc.com/thai/>